

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาคนควา

1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2 สัมภาษณ์ครูสอนสังคมศึกษาของโรงเรียนสี่ค่าหาญวารินชำราบ อุบลราชธานี โรงเรียนชุมชน ศรีสะเกษ โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม นนทบุรี โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 1 คน และอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี เพื่อนำความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม

1. สร้างแบบสอบถาม ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษานานต่าง ๆ มีดังนี้

- 1 ปัญหาส่วนตัว
- 2 ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร

- 3 ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน
- 4 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- 5 ปัญหาด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
- 6 ปัญหาเกี่ยวกับอัตราการทำงาน
7. ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร
8. ปัญหาเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงาน
- 9 ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน
- 10 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- 11 ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความมั่นคงในอาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด (Open End) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เห็นว่าสำคัญที่สุดและเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในปัจจุบัน

2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตัดสินความตรงในเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ ไปทดลองใช้กับครูสังคมศึกษาโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จำนวน 16 คน ครูสังคมศึกษาโรงเรียนชุมชน จำนวน 4 คน ซึ่งมีข้อตัวอย่างประชากรจริง เสร็จแล้วทำการสัมภาษณ์ว่า ข้อคำถามใดบ้างที่ไม่มีความตรงในเนื้อหา อ่านแล้วไม่เข้าใจ หรือเข้าใจไม่ตรงตามเจตนาของผู้สร้าง ผู้วิจัยได้คัดทิ้งข้อคำถามที่ไม่มีความตรงในเนื้อหา และปรับปรุงข้อคำถามที่มีความบกพร่องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริงที่ได้เลือกไว้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรได้แก่ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 773 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างประชากร

แบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) คือ

1. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ละกัน โดยสุ่มแบบง่ายมาจำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนโรงเรียน ได้จำนวน 36 โรงเรียน
2. สุ่มจังหวัดในแต่ละเขตการศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษาโดยสุ่มแบบง่ายมาจำนวนร้อยละ 25 ของจำนวนจังหวัด ได้จำนวน 18 จังหวัด
3. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จากจังหวัดที่สุ่มได้ในข้อ 2 ทั้ง โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ละกัน โดยสุ่มแบบง่ายมาจำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนโรงเรียนได้จำนวน 45 โรงเรียน
4. ใช้ครูสังคมศึกษา จากโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 1 และข้อ 3 มาเป็นตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 773 ฉบับ ไปใช้กับตัวอย่างประชากรในการวิจัยตามโรงเรียนต่าง ๆ สำหรับโรงเรียนในส่วนกลาง และในเขตการศึกษา 9, 10, 11 ผู้วิจัยไปส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ส่วนโรงเรียนในเขตการศึกษาอื่น ๆ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ในการติดต่อกับโรงเรียนต่าง ๆ ได้มีหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง ผู้บริหารโรงเรียนทุกแห่ง

ผลปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ดังนี้

1. โรงเรียนในส่วนกลาง จำนวน 267 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.76
2. โรงเรียนในส่วนภูมิภาค จำนวน 348 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.67

ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 615 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 79.56

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ดังนี้

1. แบบสอบถามที่เป็นแบบเลือกตอบ คิดค่าของคำตอบเป็นร้อยละ (Percentage)
2. แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า ใช้วิธีคำนวณหาค่ามัธยเทศ (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของนำหนักคำตอบ ของครูสังคัมศึกษา
3. การเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคัมศึกษา โดยการหาค่าที (t-test)
4. แบบสอบถามปลายเปิด นำมาเรียงลำดับความสำคัญ โดยยึดจำนวนผู้ตอบในแต่ละปัญหาเป็นหลัก
5. นำข้อมูลที่ไ้วิเคราะห์แล้ว เสนอในรูปตาราง และคำบรรยาย
สูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในการหาค่าสถิติ มีดังนี้

$$1. \text{ การร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

$$2. \text{ ค่ามัธยเทศ (} \bar{X} \text{)} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนน

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบ

f หมายถึง ความถี่ของคะแนน

X หมายถึง นำหนักของคำตอบ

\sum หมายถึง ผลรวม

โดยกำหนดค่านำหนักของคำตอบ ออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของไลเคิร์ต²
(Likert) ดังนี้

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 5.

(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520) หน้า 41.

² John W. Rest, Research in Education, 2^d ed. (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall", 1970), p.175.

- 5 แปลความจาก มากที่สุด
 4 แปลความจาก มาก
 3 แปลความจาก ปานกลาง
 2 แปลความจาก น้อย
 1 แปลความจาก น้อยที่สุด

การแปลความของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้	ชื่อ เกณฑ์ดังนี้
4.51 - 5.00	หมายความว่า มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า มาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า น้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า น้อยที่สุด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. \text{ (หรือ } \sigma \text{)} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

$\sum fx$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

4. เปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคัมศึกษาใน
 ส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ครูสังคัมศึกษาชายกับครูสังคัมศึกษาหญิง และครูสังคัมศึกษาที่มี
 ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยการทดสอบ ค่า t (t-test) ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

¹ ประคอง กรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า 51.

² George W. Snedecor and William G. Cochran, Statistical Methods, 6th ed. (Ames, Iowa: The Iowa State University Press, 1967), p.115.

t	หมายถึง	ค่า t (t)	
\bar{X}_1	หมายถึง	ค่า มัชฌิม เลขคณิตของกลุ่มที่ 1	
\bar{X}_2	หมายถึง	ค่า มัชฌิม เลขคณิตของกลุ่มที่ 2	
S_1	หมายถึง	ค่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 1	1
S_2	หมายถึง	ค่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 2	2
N_1	หมายถึง	ค่า จำนวนผู้ตอบทั้งหมดในกลุ่มที่ 1	1
N_2	หมายถึง	ค่า จำนวนผู้ตอบทั้งหมดในกลุ่มที่ 2	2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย